

Sundhed i Nordjylland

- Fælleskommunale fokusområder

Forord

De senere år er der både kommunalt og regionalt arbejdet hårdt med at indfri Sundhedsaftalen 2015-2018 og de mange initiativer, som er aftalt heri. Herudover er der lagt meget energi i en ligeværdig dialog og et tværgående samarbejde. I Nordjylland er vi godt med på de fleste områder, ikke mindst ift. initiativer på kronikerområdet, vedrørende den ældre medicinske patient, kommunale akutfunktioner mv. Der er blevet etableret en god politisk dialog mellem region og kommuner, og den skal styrkes.

Det er vigtigt at have viden om hinandens rammer, muligheder og tilbud - det fremmer forståelsen, og dermed mulighederne for et samarbejde med substans. Vi har et godt afsæt og har indgået mange gode aftaler på tværs.

På nuværende tidspunkt er det vurderingen, at der er behov for et særligt fokus på at forankre de mange nye initiativer på den bedst mulige måde og for at få realiseret de udviklingsinitiativer, som allerede er sat i søen. De mange gode initiativer skal implementeres fuldt ud, så de kan gøre gavn blandt borgere og bidrage til en positiv forskel for sundhedstilstanden i Region Nordjylland.

I forbindelse med forankringen vil der være behov for at arbejde målrettet med organisationsudvikling og snitflader mellem alle instanser. Denne udvikling sker ikke af sig selv, men er et særligt indsatsområde. Gennem f.eks. et fokus på relationel koordinering, er det muligt at øge både kvalitet og effektivitet til gavn for regionens borgere.

I denne valgperiode fra 2014-2017 er der oprettet et nyt fælleskommunalt politisk forum på sundhedsområdet; Sundhedspolitisk Dialogforum. Formålet med dette forum er gensidig inspiration og erfaringsudveksling på politisk niveau mellem alle kommunerne i Region Nordjylland. Fokusområderne i dette notat er udarbejdet af Sundhedspolitisk Dialogforum i løbet af 2017 og er behandlet i KKR Nordjylland i efteråret 2017.

Den overordnede vision samt fokusområderne vil fungere som en overlevering til de nyvalgte kommunalpolitikere efter valget i november 2017, og vil samtidig fungere som kommunernes baggrundsmateriale og indspark til den kommende dialog med regionen om ny sundhedsaftale for 2019-2022. Dette arbejde forventes påbegyndt i 2018.

Den overordnede vision for det nære sundhedsvæsen i Nordjylland

På baggrund af de indledende tanker præsenteres herunder den overordnede vision for sundhedsarbejdet i de nordjyske kommuner. Den overordnede vision er kraftigt inspireret af visionen fra den politiske sundhedsaftale 2015-2018. Kommunerne har tidligere forpligtet sig til denne vision, og mener stadig at visionens budskab er meget relevant.

Den fælleskommunale vision på sundhedsområdet lægger vægt på borgernes lige muligheder for et godt liv, men understreger samtidig borgerens medansvar for at bidrage til egen sundhed.

I det følgende beskrives den ramme, som den kommunale sundhedsindsats er placeret i. Her er ulighed i sundhed et centralt pejlemærke for alle kommuner. Arbejdet for at reducere ulighed i sundhed og sikre alle borgeres lige adgang til sundhedsydelser og et godt liv er således et centralt mål for de kommunale indsatser.

En væsentlig del af metoden til at nå dette mål er, at kommunernes arbejde på sundhedsområdet sker ud fra en rehabiliterende tankegang med fokus på borgerens evne til at håndtere deres egen sundhed og eget liv.

Men den kommunale indsats på sundhedsområdet sker naturligvis i et samspil med andre aktører, og i kraft af en hurtigt omskiftelig opgavefordeling på sundhedsområdet er en fornuftig opgaveoverdragelse mellem aktørerne på sundhedsområdet derfor en afgørende forudsætning for, at opgaver løses bedst muligt til gavn for de nordjyske borgere.

Som udløb af dette præsenteres afslutningsvist fire fokusområder, som kommunerne vil have et særligt blik for i deres indsatser. På trods af det gode afsæt vi har i Nordjylland, anbefales en særlig indsats vedr. netop disse områder for at nå endnu et skridt på vejen til opfyldelse af den overordnede vision om mindre ulighed i sundhed.

Vision:

”Et stærkt fælles sundhedsvæsen i Nordjylland, der understøtter og i samarbejde med borgerne bidrager til, at nordjyske borgere sikres lige muligheder for at have et godt liv med mange sunde og gode leveår.”

Ulighed i sundhed som centralt pejlemærke

Et centralt element i den overordnede vision er den lige adgang til sundhed og et godt liv. En grundlæggende opmærksomhed i de kommunale indsatser på sundhedsområdet er derfor ulighed i sundhed og arbejdet for at mindske denne.

For at opnå den overordnede vision er der behov for at imødegå den væsentlige udfordring, som uligheden i sundhed er. Både sygdomme og sundhedsrisici er socialt skævt fordelt i samfundet. Det medfører, at jo dårligere borgerne er stillet socialt set, jo højere sygelighed og dødelighed har de statistisk set. Manglende tilgængelighed til sundhedsydelser er en drivkraft for social ulighed i sundhed. Derfor må de borgerrettede indsatser styrkes. Kommunerne bør have fokus på ligestilling i forebyggelse og rehabilitering, så alle borgere med behov kan rummes i kommunens tilbud.

Rehabilitering som kommunal kerneværdi

En af de væsentligste grundforudsætninger for de kommunale indsatser på sundhedsområdet er begrebet rehabilitering.

Rehabilitering skal støtte borgerne aktivt med de nødvendige redskaber, så alle får mulighed for at være længst og bedst muligt i eget liv; det giver mening både for den enkelte og for samfundet som helhed.

I samarbejdet med borgeren åbnes der for nye handlemuligheder. Alle de præsenterede fokusområder i nærværende notat hviler på en rehabiliterende tankegang, og kan ikke adskilles herfra.

Opgaveoverdragelse som forudsætning for opgaveløsningen

Opmærksomhed på overdragelse af opgaver fra regionen til kommunerne, er væsentligt for at vi fremadrettet kan udvikle sundhedsområdet. Den konstante udvikling på sundhedsområdet betyder en foranderlig opgavefordeling mellem sektorerne.

Tidlig dialog mellem parterne i forbindelse med mulige opgaveflytninger, og opfølgning på eksisterende aftaler om opgaveoverdragelse bør fremmes, således at opgaveoverdragelse altid sker på bedst mulig vis. Det bør overvejes, om kommunerne i højere grad bør have en fælles tilgang til overtagelse af nye opgaver, og der bør indgås aftale om målretning af regionens udgående funktioner.

Når det er hensigtsmæssigt for borgerne, er kommunerne klar til at overtage opgaver. Der skal dog sikres det økonomiske grundlag for at kommunerne kan løfte disse nye opgaver.

Fokusområde 1:

Vi skal styrke børn og unges fysiske og mentale sundhed

- En stor og langsigtet gevinst kan opnås via en tidlig indsats for at styrke børn og unges fysiske og mentale sundhed via kommunale universelle og målrettede tilbud i samarbejde med regionale tilbud og almen praksis.
- En særlig indsats skal gøres i forhold til de psykisk sårbare unge. Kommunernes mål bør være at medvirke til at skabe robuste unge.
- Ny sundhedsprofil for børn og unge vil i 2017/18 give ny viden om den mentale og fysiske sundhed hos børn og unge i Nordjylland. Kommunerne vil arbejde med de særlige opmærksomhedspunkter, som profilen bringer frem i lyset.

Fokusområde 2:

Vi skal sammen styrke sundheden hos mennesker med psykisk sygdom

- Kommunerne arbejder fortsat på en styrket sundhed hos borgere med psykisk sygdom. Der er behov for at øge livskvaliteten, forlænge levetiden og øge arbejdsmarkedstilknytningen hos borgere med psykisk sygdom.
- Der bør være særsilt fokus på ligestilling mellem somatikken og psykiatrien.
- Der er behov for at styrke arbejdsdelingen på tværs af sektorerne – hvem/hvad tager henholdsvis kommuner og region sig af?

Fokusområde 3:

Vi skal bidrage til at sikre borgernes arbejdsmarkeds-tilknytning

- Samspelet mellem sundhed og beskæftigelse skal øges, fordi tilknytning til arbejdsmarkedet kan være sundhedsfremmende i sig selv. Sundhed og beskæftigelse påvirker hinanden gensidigt. God sundhedspolitik er god arbejdsmarkedspolitik!
- Arbejdsmarkedstilknytning kan have betydning for sociale relationer, følelsen af mestring og dermed borgerens livskvalitet. Derfor er den væsentlig at fremme, også i et sundhedsperspektiv.
- For at styrke forholdet mellem sundheds- og arbejdsmarkedsområdet er det nødvendigt med godt samarbejde og en fælles forståelse mellem sundheds- og beskæftigelsesområdet i kommunalt regi og med kommunernes samarbejdspartnere (herunder almen praksis).

Fokusområde 4:

Vi skal styrke fokus på tilgængelighed til sundhedsydelser

- Kommunerne arbejder, bl.a. i lyset af den generelle udvikling på sygehusområdet, målrettet på at styrke samarbejdet med regionen om at sikre øget tilgængelighed og lige adgang til behandling for borgerne (f.eks. ift. praktiserende læger, speciallæger, vagtlæger, akutpladser mv.).
- Borgernes tilgængelighed til kommunale tilbud og relaterede regionale tilbud forstås både som fysisk tilgængelighed (geografi, ventelister o.l.), men også hvordan vi møder borgeren (brugerinddragelse centralt).
- Mulighederne ved ny teknologi bør udforskes som alternative løsninger for at imødekomme de aktuelle udfordringer med tilgængelighed til sundhedsydelser i regionen.

